

ISO TR 25102 - Formulář pro forma pro případy užití ITS

Aplikační oblast: [Architektura ITS systémů](#)

Počet stran: 15

Zavedení normy do ČSN: převzetí originálu

Rok zpracování extraktu: 2009

Skupina témat: Použití UML

Téma normy: Architektura systémů ITS

Charakteristika tématu: Pro-forma šablona případu použití (Use Case)

Úvod, vysvětlení východisek
Popis architektury, hierarchie, rolí a vztahů objektů
Popis procesu / funkce / způsobu použití
Návrh formuláře pro konzistentní návrh „Případů užití“ v mezinárodních normách ITS
Popis rozhraní / API / struktury systému
Definice protokolu / algoritmu / výpočtu
Definice reprezentace dat / fyzikálního významu
Definice konstant / rozsahů / omezení

Úvod

Cílem této technické [zprávy](#) je návrh standardního formuláře pro „[Případy užití](#)“ v inteligentních dopravních systémech (ITS) a vytvoření průvodce pro jeho použití. [Model případu užití](#) je jednoduchý způsob jak popsat, a v mnoha případech i definovat, uživatelský pohled na interakci se systémem a uvnitř systému. [Případ užití](#) ukazuje, jak jsou jednotlivé entity ve vzájemné interakci, a jsou obvykle prezentovány jako strukturovaný text nebo diagram. [Případy užití](#) jsou prostředky pro [definici požadavků](#) na systém z pohledu primárních uživatelů, [aktorů](#), kteří jsou v interakci se systémem a [scénářů](#) nebo aktivit, které jsou systémem vykonávány jako odpovědi na jejich [požadavky](#) nebo na [požadavky](#) jiných systémů. Každý [případ užití](#) má svůj výchozí [stav](#) i podmínky, sérii aktivních kroků naplňujících [scénář](#) a má [konečný stav](#) i podmínky. Jeden [případ užití](#) může obsahovat více [scénářů](#) a může též zahrnovat výjimečné situace s alternativními výstupy. Přínosy vyplývající z uplatnění [případů užití](#) při návrhu ITS zahrnují:

- Obecný, standardizovaný přístup využitelný pro první část návrhu systémového software - [definici požadavků](#) na systém
- [Požadavky](#) jsou navzájem propojeny neformálně, a tak dávají záruku kompatibility a konzistence.

Poznámka: Extrakt uvádí vybrané kapitoly popisovaného dokumentu a přejímá původní číslování kapitol.

Užití

Tato technická [zpráva](#) je navržena tak, aby poskytovala údaje a vysvětlení těm, jenž vytváří mezinárodní normy ITS a těm, kteří vytváří specifikace, implementace a instalace inteligentních dopravních systémů.

1. Předmět normy

Technická [zpráva](#) diskutuje formu zápisu „[Případů užití](#)“ pro záznam [požadavků](#) a souvisejících aspektů na systémový software pro inteligentní dopravní systémy (ITS). Předmětem této [zprávy](#) je poskytnout formulář pro konzistentní návrh „[Případů užití](#)“ v mezinárodních normách ITS a souvisejících výstupech.

2. Související normy

ISO 14813 Informační a řídicí systémy v dopravě – [Model referenční architektury](#) pro obor ITS

Část 1: Domény služeb, skupiny služeb a [služby ITS](#)

Část 2: Jádru [referenční architektury](#) ITS

Část 3: Ukázka zpracování

Část 4: Výukový referenční [model](#)

Část 5: [Požadavky](#) na popis [architektury](#) v normách ITS

Část 6: Prezentace dat v ASN.1

ISO 14817 Modelování dat pro sektor Informační a řídicí dopravní systémy (TICS) ([datový slovník](#)) – [Datový registr](#)

[ISO TR 17452](#) Používání [UML](#) (Unifikovaného jazyka) pro definování a dokumentaci rozhraní ITS

ISO 24097 Používání webových služeb (doručení stroj-stroj) pro ITS službu doručení

[ISO TR 24098](#) Postupy pro vývoj plánů instalace ITS pomocí [systémové architektury](#) ITS

[ISO TR 24529](#) Používání [UML](#) v normách ITS

[ISO 24531](#) ITS – [Architektura](#) systémů, taxonomie a terminologie – Využití [XML](#) v normách ITS, [datových registrech](#) a [datových slovnících](#)

[ISO TR 24532](#) ITS – Použití CORBA v normách ITS, [datových registrech](#) a [datových slovnících](#)

[ISO TR 25100](#) Uživatelský návod pro harmonizaci [datových konceptů](#)

ISO TR 25103 Návrh implementace [architektury ITS](#)

3. Termíny a definice

[aktor](#) (*actor*) [role](#) jednoho nebo více [objektů](#) vně systému, která je ovlivňuje jako část souvislé pracovní jednotky ([případ užití](#))

[architektura ITS](#) (*ITS architecture*) návrh nespécifikovaného systému pro skupinu funkčně rozdílných systémů ITS, jež jsou propojeny za účelem společného fungování; jedná se o [nespecifikovaný návrh](#) systému pro různé skupiny nebo funkční systémy vzájemně propojené za účelem harmonického provozu. [Architekturu ITS](#) lze popsat z různých hledisek a z více hledisek koncepčními, logickými a/nebo fyzickými reprezentacemi. [Architekturu ITS](#) lze popsat z různých hledisek a z více hledisek koncepčními, logickými a/nebo fyzickými reprezentacemi (viz také [referenční architektura](#), [funkční architektura](#), logická architektura, návrh rozmístění). [Architektura ITS](#) se nevztahuje na konkrétní lokalizaci

[případ užití](#) (*use case*) jednotka funkčnosti, poskytnuté systémem nebo [třídou](#), která je reprezentována sekvencemi [zpráv](#), vyměněných mezi systémem a jedním nebo více vnějšími akčními prvky ([aktory](#)), společně s akcemi vykonávanými systémem

[scénář](#) (*scenario*) posloupnost kroků, které je třeba vykonat pro změnu ze [stavu](#) před do [stavu](#) bezprostředně po provedení činností dle [scénáře](#)

Další termíny a zkratky z oboru ITS jsou obsaženy ve [slovníku ITS terminology](#).

4. Symboly a zkratky

ITS- inteligentní dopravní systémy

UML- unifikovaný modelovací jazyk

Další termíny a zkratky z oboru ITS jsou obsaženy ve slovníku ITS terminology (www.ITSterminology.org).

5 Výchozí stav

Bylo navrženo mnoho metod pro záznam a správu požadavků a většina z nich používá tabulkovou formu s jednoduše verifikovatelným záznamem. Problém nastává při velkém počtu požadavků, kdy vazby mezi nimi jsou nepřehledné a méně jasné.

Model „Případu užití“ je jednoduchý popis a v mnoha případech definice uživatelského pohledu na chování systému a výměnu dat. Případ užití ukazuje, jak jsou jednotlivé entity v interakci se systémem pomocí textového popisu nebo diagramu.

Unifikovaný modelovací jazyk (UML) je standardizován normou ISO/IEC 19501 a slouží ke stručnému popisu případu užití a současně poskytuje normativní požadavky na model případu užití.

Rozhodující faktor pro využívání případů užití je, že jsou efektivní a rozšířené a vyžadují určitý stupeň uniformity a konzistence. Tato zpráva poskytuje návod k dosažení této uniformity. Jestliže „Případ užití“ obsahuje hlavně popisný text, tak je srozumitelný všem účastníkům včetně zákazníků, uživatelů i úředníků, ale nikoli vývojářům a testerům. Každý „Případ užití“ popisuje jeden způsob užití systému, ale největší přínos modelování pomocí případů užití je, pokud jsou popsány všechny možnosti vedoucí k chybovým stavům. Klíčovým přínosem případů užití je přímá metoda zjištění požadavků projektu.

6 Položky případu užití

V této kapitole jsou popsány jednotlivé položky textového popisu případu užití. Jednotlivé položky mohou být rozšířeny nebo vynechány podle potřeby. Běžný případ užití zahrnuje název, oblast primárního aktoru, oblast účastníků, oblast cílů, počáteční a následné podmínky, sekvence jednotlivých kroků, soubor rozšíření a soubor rozšiřujících bodů. Popis případu užití lze rozdělit na dvě části:

- Statická část zahrnuje název, oblast primárního aktoru, oblast účastníků, oblast cílů, počáteční a následné podmínky
- Dynamická část obsahuje jednotlivé kroky případu užití

Následující odstavce detailně popisují obsah jednotlivých položek standardizovaného popisu případu užití.

7 Doporučený formulář pro „Případ užití“

Textová forma zápisu „Případu užití“ může, ale nemusí být založena na definici UML. Nicméně pokud je založena na ISO/IEC 19501, pak podle této normy mohou být případy užití zobrazeny na různé hierarchické úrovni a mohou být vyjádřeny v textové formě. Následující tabulka ukazuje příklad úvodní části formuláře pro popis „Případu užití“.

Formulář případu užití / náčrt tabulky pro záznam textového popisu	
Název „Případu užití“	
Popis „Případu užití“	
Rozsah „Případu užití“	
Úroveň „Případu užití“	
.....	

- [obchodní pravidlo](#)
- [stav](#)
- [výjimka](#)

© Silmos, s.r.o. 2018 - 2026. Pomůžeme Vám se zorientovat v oboru Dopravní telematiky a najít správnou normu.